

A 30c
—
π.
—

TRACTATUS
ALCHIMISTRARVM

Gyffroai, Bathyanum

T - 144 codex

211 x 145 m

Nu domine domini nri ihu xpi e puit
 apq roata q iste lib gla mdr lux solis via pnc
 Ic maput opacones vere e perfecta la ^{celest}
Hec maput opacones vere e perfecta la ^{celest}
 pdes hebrie que opacones ex traite fut
 de libra pfecte magistri Et ide libri
 cae vocatur in arte clavis celestis
 et libri lumen lumini Et libri quic clavis
 virtutis Et grec dicit Theslice i libra diu
 nitatis Sed apud saracenos dicitur usum
 quod in telligitur libri scriptor In codem
 libro tripli modo in rebus arte et affectione
 huius lapidis scibis primus modus est p noua
 grecia et alphabeticus grecos Et secundus modus e
 p noua hebreica et p coris alphabetis tertius
 modus est p noui latini papa q snt extracta
 agitos et hebreicos et caes in alphabeto tenentur
Ego autem in mandus pseus in pseis contagi
 de his omnibus predictis salutem de libris pfecti
 magistri melior et beneficiosa et uaria et certa
 dia et mordor a huius artis hoc unum partem
 dicitur et pueritate ipsius et p se non mecor
Ego magis in mandus medicis in pseis
 dictus Se ruffo cipes tructis nunc ex illa
 pte aquae quatuor miliaribus distans inter a
 lucatus et abundane qui ex pullo corde et
 curate uera verissim composuit id licet
 spes opacces fuit Et uolum istuc librum
 gloriandi et luce solis et via patie celest
 Et tu vide et tot curvitas et defectus in plu
 ribus deorum scibis ministrat pseata opa
 ce inclusas et beneficiosa et mordor dum pseis
 in quibus laborauit sed ex parte sua in multis
 aliis dicit quia q uidi oculis meis ostendit

KS. VI. 8N

q pseis

LIBRARY
GYULAFÉTÉVÁR

10

Calorē tepido et bene hūdo regitur pīus gradus
albus in calore quā bulia regit scādus ḡd⁹
albus Et iste fūq̄ nō sit. Quādus in calore nimis
bulicioris regitur tertius gradus albus et
iste fūq̄ sit in maiorī scātate quā pīus et
scādus in calore ferventissimo regitur tunc
gradus ruber qui diatū sextū et plū quartū
quādus ruber qui diatū septimū Et iste fi-
mū scādus q̄ se gradus ordinis suo habet re-
cipendus est in cītate lime ita p̄ pīus gradus
regē volit tūc fūq̄ recipiatur in scātate lime
scādus gradus in fūo regatur in plēni
lime. Tercius gradus albus in fūo regatur
ante plēnum. Tercius gradus ruber q̄
diatū sextū et quartū gradus ruber qui
diatū septimū regitur in fūo limae octaua
uel decimā. Et p̄ nimis grāme regunt tibi
videtur et tūc habes ollas in quib⁹ in pīis
fīmū scādū q̄ se ordī habet gradus calore
tepidū vel calorē quasi bulia vīel calorē bulia
vel calorē ferventissimo in hīs ollis et in fūo
ponēda plū vīla in quoc⁹ gradū et capis
opacare et iste esse sentiēt scādū in alio fūo
usq̄ ad colla quātū calidib⁹ tanto melior
tantūmo habet regunt fūo et ollis scādū
doctiū gradū gradati ascendēdo sic opti-
q̄ iugis sit tūdōlos et iugis carib⁹ sub
tali ordī fūo in omnib⁹ gradib⁹ gradati
ascendēdo sic regendo sicut tūdō triū alborū
gradū docebitur p̄ et fūo laus p̄ dō
Expletat pīus liber Augusti Luyndri
finitus anno domini aº ccxliii p̄ Siluestri

Sequitur - De multiplicatioe lapidis in

Dicitur; volo hoc opus nostrum breuiare
albo et sine auxilio ardore puluerido
et hoc opus pfecte voluerit sine ardo
barbaas sic faciat primo habito gradu
solutio. Et si fuerit vnu talentum solutio ayedum
talentum coagula secundum pilum modo et al-
teru medias pte resina et post coagulatioz
et assacione dissallatio ad coagulato ad resar-
uatio oleo solutio fuisse et assatio hunceta
semper ponde ad oleo reseruato q' vno quo
hunc fuit ut pista pumis densa et pecta insolent
in stiba et punc ad figura diu ut ordo pumis gra-
sus vocet et hoc ad huc bis fac ducit vela
tis ad fixo figuratur et fluat sup laniu ignita
enam fuisse et tunc vna pars fugiet in corporibz
datur ptes sed in aliud virgini facit gloria et
primo ordine albo sic completo procedas cum
tade substantia ad secundum gradu suetando
ad oleo reseruato cumque ponde q' vno hunc
fuit substantia ut pista pumis densa et punc
ad soluedio abime secundi gradus albi et so-
luti reseruata et itas substantia pde ad soluedio
Et ad uenit no volo solidi duplius tunc ex aperito
et itas imbebere ad oleo pmo frumento et ponere
ad soluedio substantia ut prius et hoc fac
todes in libeudo per soluedio doror tota sub-
stantia solvatur et gla habebis oleo ad oleo
solutio in secundo gradu in vnu oleo conseruari
Et tunc dulide oleum ut in duas ptes et vnu
pte coagula et aliud reseruare et dissallatu
coagulato in oleo in reservatio fuisse et
tunc coagulatio assa assatio in stiba et finge poma

9. r. d. 11. 81

13

exigue adge accep^t & assump^sit q̄ amplius de
fau^m nō potest. Scas eam q̄ isti septē gradus
assilant^r septē etatibus mundi ut videmus
i^l ad p̄mū tactū factū q̄ tūp̄t a artaoc
sui usq̄ ad septimā etate & ad huc tūgit vlt̄ q̄
et habet dias eternas in defiacte sic lapis
noster perfectus habet dias in ignis in defiacte
& p̄ infinita sculps q̄a et assilat^r dō in etar-
tūtate sua. Et stas 3o gradū albo habitu
soluto ad cūdo tūc fāmīq̄ & proce^s oleum
ad oleo usq̄ ad fūc operis quā ap̄mū ḡdu
albo soluto addicōe ardor^r puluis uel cuius
mūd̄ baruaas ut p̄dixiungit ad volucib^r ap̄a
ri p̄mū soluto uel scudo soluto oleo ad oleo
i^l quocuq̄ gradū videtis sic spissum p̄mūd̄
fāmī mēllis q̄ solue nō possit tūc nōl̄ diu
de p̄d coniuga in toto & p̄bcedas parvum
baruaas. Sed illas gradus modū ex p̄de
baruaas ubi spissitudo olei in gradū illot̄
ocurrit & q̄ fac ta diu doce sub fāmā
in lūpidū scadū cōlūtatur tūc diuide oleo
in duas p̄tes & opa^r oleo ad oleo ut dictū
& sic faciendū est in omnibus gradibus do-
tūd̄ opus complētatur suocuq̄ gradū spissi-
tudo olei eniat fūc autē solutio^r fūc post
silucen^r scadū vnde illud gradus p̄mūd̄
baruaas apponit dō est ut quartū nūbīq̄ ḡd^r
doce ad p̄mū pōnde baruaas ordi^r
Explat tractatus De multiplicatiōe in
lūpida magistri wynandi sūntus
p̄ Silvestre geszchier Sub diu^r dū

22

Abiit uel quatuor graduum rubor, et linea
uel de sole et hoc et minus omni naturali et
Exphat liber evagisari wveuandi tota
liter hic completus p Silvestriu

Hec in capitulo tractatus est:

narratio philosophorum de lapide rebus
de quo per diuersitatem sunt locuti perque-
das tunc p[ro]p[ter]as et metaphorarum

Et enim ultimus sicut debes quod nostri lapidem
hunc tam pauper quam duximus et inventum
aquis omnibus ex ipso enim potest congregari ex
eratius et in terrena reges Est ergo utilissimus ex
ipso enim honorabilis et in honorabilis que volvitur
laudetur. Quod Deus et nomine eius sit benedictus qui
creavit ipsum eore utilissimus. Quid autem plus dicatur
de lapide philosophico in terra sensibilia et quod ex sensibili
bus suis capilli humani tangunt enim p[ro]p[ter]e ipsi
vina sua gallinam legimus meliora hys ut
in lapidis rebus qui est in visibilis facit aliamq[ue]
volatilis in splendore solis habet enim nomine letazum
olympum et elevatur quod est coniecta et apposta quod
est in mirabile. Concessit enim nos[tr]e lapis fluat vte
ros et locum quid quasi umber. super hoc lacum et quatuor
stalle super grammam et est stabilis amabilis vana
bilis conservabilis in predictis et preuenientibus. Et
istelapis aspirata lapidibus meos quodammodo
et planetarum et animalium et reptilium et in quolibet
loco et quolibet tempore et quolibet horis et quantibus
est et in quolibet colore et ipse continet omnia elementa
et diuinum minor mundus et ego norabo tibi ipsum
no[n]e suo quo norat ad diligere se tunc cui sic
est dicitur ovidius philosophorum scilicet lapis nostri. Hic
enim est qui se ipsum in terram faciat cuius p[ro]p[ter]o rascio
se ipsum separat et post mortem suam se ipsum vivi
ficat se ipsum de aliatis se ipsum rubificat soluit
et cogitat se congelat quia avariam separat et avariam
ad corpus ligat. H[oc] nota lapis iste dura molle
ficit et molles in diuinitate p[ro]p[ter]e enim fundit et pallidus

Tous

vibus in finibus et canis corporibus huius de quo
 sic est dubius iste si vero tibi per hoc quod in terra
 uice eius alibi sicut nunc in scripta uox nubem
 et hinc perfectum est nec in digesto praecocem ultimum
 Et is alius opus sit ita subito sicut nubes uentus ut
 dicitur Hermes In ictu oculi et ita scude comple
 et una die quod non completum est multis annis
 si non bene purgatum fuit cuius diminuitur effusus
 fuisse. cum falsis pergit purgat apparet si laevius
 regiae dare ignis et aqua non sufficiunt tunc est non
 pote cum pte solutum ad coagulacionem recessum.
 quando iste vii dies ad albidum secundum die uer
 uendum quod incompatitur omnibus lapidibus et que
 solutum est coagula coagula et non potest piger et
 coagulacione quia coagula et magni partu
 et contraria cuius post coagulacionem tunc in die et
 multum vallet et in omnibus gradibus vallet et ad
 uidelicet contraria post solutum est plus post coa
 gulacionem iste sicut quod non vallet coagulacione
 nisi sicut puluis et in propria parte diuina si post
 augmentum est fit ut frustis quod tunc est pte solutum
 et pte pba donec fundatur et finum non faciat sed est
 et finum pba. de qua tunc et quartu. Sic multa
 finum tunc te operare donec in venies quod quicunque
 est si tunc tunc aliqua uidetur et ipso hoc totum
 colligatur. Et sic sicut donec totum autem dissolutum
 iste sicut quod corpus contumaciam in aliis et atra et spuma
 colligitur et adiungit corpus quando nunc fait
 Et sicut quando solutus est corpus non quicquam
 donec coniunctum cum eadem aqua constructum
 fuit ille pustule posita illud corpus et diversi
 omni parte perfectum est digestum ad formam fugitiui.
 Et autem magis ad hunc modum effusus purgant
 iniquam si voluerint ita ut in digesto. Et pte at

Dives sicut ille qui habet lapidem de quo rigore dicit
qui siccus suo de fectu poterit dare rigorem cui voluerit
Lapis iste autem tractus est uterius prelacione non
in digerit. Item nota quod plus valens solutio rigor
quia omnes alie solutioes quia quidam solutio
pungue et acer dissolvunt albus coagulatur
stas quod in uno vase potest faciri solutas et coagulatas
sublimata in aunciam mortificata et vivificata
tinctura alba et rubrissata nota quod siccus compac
tum fideliter potest vnde scindas in putrefacto
Quae nota quod ciprus non distillatur prout et more
Est aqua ab eo non separantur. Secundum pfectum de albedo
et rubrificatione multos enim modos probavit autem
ad uicinitatem puerorum. Ego enim prius ipsi pueris
et tantum donum totu[m] cuiusque virtutis recessum est
non potui rectare nisi ter in die non enim solus et
coagulo xxix i una die distilla ergo aquam
cum aqua rigore tu rigore rubrum cum rubro. Et
vnde quod per nos rubras ad rubras ponas. Et
hic lapis rasat uicta. Dives motes quo uo
lantes uiuantib[us] sumunt et acer secundum gradus
Et sic est finis huius laudis Secundum Sempere

Sicut nota dicitur sūt lapides pīapales
pīioris uel tūgētōs corpōa et dī Oluaz
et sole vīssitūd Scorpio ē primus et sit
de dī pāquā dissolutūa et tangētō uel
et auro et tūgitū ab dī sole et lucaz
Devona sit ex plūba et aliue plūbes
et gauem et tūgit uel dī lucaz
Dyalessi sit ex flocē auricula et flocē mar-
tis et barudis et tūgit lucaz dī sole
Terē nota pībis pī- om̄i lapidē sit ex pī-
terūse et lucte caprius et barudis Et est
pīo et dīus lapidē et tūgit hī et om̄i or-
pīa ad placatō pī quisita pīlos pīo

Lapides qūntūs
Scorpio ē primus

Sunt qūni om̄i in folio pīrefecti qūntūs
qūntūti lapides sed nūm rubens
effectū. Lātūm est mīs et materia.
nūm est lapis qūni qūntūti pī boni
epīo et fone mīto et imīo. Lapides
strūctans pīlo lapis hī est in finis
numībe nominant.

intelligenti sat mītūm

Sicut fe auctor Thesaurus ph̄ie nouit

Thesaurus ph̄ie restat nobis eius sa-
lute tuq; sūt omia celid terra mēc
qui denichilo curare potuit fe dispera
consomis ligac uolunt let et agra sta-
tut medicinis et curare sūa bōitate
et antiqui sumentes ad plenū i telligentis
duplicem de hoc modū in suis posuerunt libe-
rum verūdū falso uel deuid vñ quidē
verbis i volunt ob stuis ut amullo uia-
rīs ad plenū in telligetur soluntas nōq;
dei q; hanc sciendā habentibus omnibus
alys ut cipiat occultare Hoc autē celadūt
ne impij hāc stāz usū patēt ad pphana ppc
trāndā fierent pmpāores et de cor̄s peccatis
q; sūt cent rationes reddituri q; dātūt cūctibī
hāc scīendā aliquā in signo pīa-
nes sed modū ph̄i co cāz celos quā dū uerū ex-
primēto cogitōus antor̄-eūs et dilectas īte-
hāgutabitur- supīa modū falso aut modū
i verbis liquidis et in telligibib; posuit
que modū pīamūt qūter opantib; qui opā
expulsiūre et auferō et ardo viuo et salcar
publiatas salib; alius a uorib; uel carib;
et cor̄s filib; qmūcōib; coquido soluedo
congelaudo et alys uale multipliat opando
ut pīus curor̄-iāg; qfōrtetui et ne disperat
ita q; quebit i nemīcōiōs modq; i pīum
hoc bo uel māfīstib; cor̄s avortis amū
caupis pīus ut cātāstic uitas melior clūc-
et om̄is kāstic audi et ut telliget deus
et illūctiūt cātēt pīmō q; faciāmā
teca quatuor clūtib; pītemporib;
libitāmō cor̄s adū uetē dāpro et q; o

Tunc autem ut dicit Galen. Sit corpus causa
retinendi tinctura et artis tinctura causa
faciens apparere colore et color circumca
de nostri audi tinctura in qua est lumen et
uita naturae. Nudus hoc est via recta hincius
summa perfectio recti et tuncius magisterij 10
Barbitone amico suggerit dilecta per
ea que deca sunt facie pte et telligare va
obstat et auguose omnes et ea quicunque q.
nullum est magisterium nisi id q. dixi quoniam enim
habes corporis solvitur et ipsius ad prius
modum reducitur. Deinde habes ipsum in terra
quaque postea terre nigre. De albae
et in aliis levigacione que tunc distillando ha
bitat que et ea et uenit fit aeratio quae
occidit et terra remanet calcinata et tunc que
nigra naturae et habes quaque aeris ad corpore
et corporis iuxti aeris corporis et pte simile
et quaque ipsorum ad uicem et augmentatorum
enitens cum utilitas maior est quia possit
pape aliqua ratione secundum gravitas

Explicit Thesaurus philosophie

In apitu alamis philosophus sic dicit

Asum clausa esset via ueritatis alchimica
magisterij lego alamus minu[m] p[re]miois &
alchimis p[ro]p[ter]e p[ro]p[ter]e p[ro]p[ter]e p[ro]p[ter]e
aut me opus veri magisterij ut leuius poter
fratribus & paupibus noscens ac fidelibus co
planabo. **N**on res est omnibus diligenda que
est fluidi coloris genus specie metallum suu
pidum & liquidum q[uod] res calida & h[ab]ida
aquosa & adiusta se est oleo viuu & tinctua
vina lapis mithalis & aqua ure mire q[uod]
gatia efficiens genere caudore & rubore
Et vos ho deducat fratres q[uod] haec res valde
pertinet nō ibus seu vocabulis quia haec
te p[ro]p[ter]e cu[m] omnibus rebus p[ro]p[ter]e ardent
De curio dūse rationes habent de ipsa q[uod]
quide opinantur q[uod] sit p[ro]p[ter]e sive al-
chemia nūrā ali[m] manerastam ali[m] iudicium iuxta
ali[m] finos mincales ali[m] sales p[er]tinentia ali[m]
ureb[us] seu vitriolum ali[m] gummy sive sucus p[er]tinentia
ali[m] sagitticu[m] huandu[m] sive virtus ali[m] necessaria
sive p[ro]p[ter]a ali[m] capillo[s] huandas ali[m] basiliscu[m]
sive scorpione ali[m] minora seu deminuta deduc
ad & sic dūsi de dūsib[us] opinatu[n]t. **E**t sic
vos oportet fratres q[uod] ad h[ab]itum magisterij
nulla ualeat res nisi sapientia nās mincales
Ruac igit[ur] scilicet & querere i[n] rebus q[uod] no[n]
sapientia nās mincales. Quid igit[ur] querit
ap[er]to[n]e i[n] rebus que illas habet qui
euid[er]t cu[m] minas ut puta sunt cincos platas
& calcas corporis puluis etiam & h[ab]it[us] p[er]f[ect]us
Ruac eti[am] dicit & ab extranis i[n] quis h[ab]et ita
toge solo i[n] metallis rupitum & et extera
metallis nichil est q[uod] tuigit seu q[uod] aliq[ue]

includite & sigillate et viuus vobis claudite
prosca ad ignem ponite & prauiti. sublimate
inclusum suo tpe circumate frigestate & exaperte
& appetit nobis corpus ob tenetius quod
diligentur balucari pectorio donec exeat iug
dolus pugnare ablatu appetit uobis corpus
exubet a nuptie albo nimis. Gaudete & exultate
qui non nuchi soli labores si omibꝫ queantibus
occitate dubitat quod de te auert pulchre
se cur nudit ex eo qꝫ dū nū se nō dī q̄t
ad hoc ḡm̄ sp̄i dī w̄lgr̄ nō & de consolata
deo alquimia confidat corpora minicilia
astronomia uero corpora celestia & hoc id est
genitū & de alijs planetis utpote de sole
& luna & ceteris hys partibus quid desuilibo
ide es uidetur. Et nisi es noscum aqua sua
deassiduo fuit nichil qui magister disrupti
qꝫ omnes ductua ruricale alba & uestis eis
ab scandita & &

Expliatis tractatus Neuenri aygur dlam
Philosophi sic dicti sumitus tua scia pg. lxxv

Hec agnus quo ad pueras nobilissima purumq[ue]dine
 et ueraria et scorassia omni p[re]giis de
 qua dictu est q[ui] c[on]trae virtutis et
 modicam constat. Uincit quia nomen datur
 omnium animalium postea ab elephante q[uod] iuvenis
 iuueni puer factus est. Et ac iuuenies tollitur
 ex iudeo et si in domo uobis uobis uobis
 uobis sit siq[ue] autem pueritate ei aquas suas ex q[ui]
 oratus res est illi mortuus ut r[es]pus
 iuuenia diffusa est. Et gigantes fortiores
 subtiliores sp[irit]abiliores renascuntur et
 collaturas subtili corruptioe eue de eo
 queudo et eo sellando compuncto. Tunc in
 studite et Beile sigillate et co[n]cedite di-
 mando corpora virorum sagittis suis accipit
 Quia scriptio est cancri se uoces suauas q[ui]
 q[ui] odore eius faciat te iuuenire postea
 Beile desertando calcinate et caudate
 fringestate et iuuenientis ipsu[m] ex qualitate
 tigrina nigra quasi oculi p[ro]ficiat q[uod] diligit
 et obortere et scutillab[us] vobis pacis
 margarite viderantes et h[ab]et p[re]g[ra]uus vocat
 priu[m]as tara margaritas. Secundu[m] gradus
Deinde soluit hacten puer fonte aq[ua]
 et repetite iuuenies manu[m] digitorum
 et superiora aquas colligite et coagulate
 coagulatu uobis soluit. Et sic ad Beile no-
 bitas corpus obtemperab[us] quod est p[ro]p[ter]a
 Cestu sed tara folior[um] et circuus gradus
Deinde aqua subtilis coagulata soluit
 et Beile que fecerint mittit postea iuuenie
 tigante balu[m] clavis modo oculi lacrimaz

Dicit ergo se Turba phidias sic narrata

omnium turba phidias de multis regiombris
convenit propriezenti complendo opere
iussit portagoras quod exordium diuinum p[ro]p[ter]i
num posset. Qui consuegit scit et
ait vobis notum facio omnia reum naturam
vias quiaudam perpetua esse et eis coquettus
quam nativitatem et typam sanctum et nosam
ab his quibus notitia convenit peruenit
Dico stellas esse rigidas et acutae rotundas
et nisi forte eius humiditas que solis flammam
sua temperant. Secundate sol universa subser-
tencia suo quicunque ardore ebne uidetis solez
ascendentes in celum acutis suis colores vniuersitatem
modo si acutus non in spissatetur. unus quibus circa
tunc quadratur sol vniuersa subiecta quo defouet
calorem propriez et ceterum acutus ab aqua contractus eiusque
caloris et humiditas humiditate aque insinuitur
Quoniam uidetis aquas tempeste diu scandit ad acutam
coloris solis elevari. Et si aqua tenui humore
non nutritur sed sine dubio ead suparet ergo
ignis ab aqua contractus humore quo ipsius acutus
suparet et multo modo acutus videtur ignis et aquam
nisi in eo quod diuiditur ignis calidus et frigidus. Et
aqua vero frigida est humida. Et nisi acutus est
calidus et humidus non fiet in tercessione coram dia
In spissate fructus quoadem ex acutis vaporare
fiant eo quod solis calor exire quoddam te-
mperie trahit quo vita et spissus dei disponitio[n]es
inserviantur. Ayt Eustathius diuinus magistri
acuta eo quod spissus cuncte rarescat et in spissatet
calenscat et in frigidat et irrigat et fit ipsius
coris desertas ex vaporibus aque quido
lo distinguuntur. Propter solis elevacionem quicunq[ue]
varietas fit quando ex alto sole calenscat
acutus et rarescat. Turba quicunque optime acutus
descripsit et quos de eo sancti narrasti

teudicus adnubem et claudic vas tu alcubis suffo-
sto paut u de in grando albano fecisti tunc do-
per nus p i c d i c t u a i aqua p r e d i c t a e d i s p o l l a
ab eo paulatim et paulatim supfutate feci-
tis paut i de alba do fecisti e fac de ca cu
corpe paut fecisti de ca corpe albedo 2

Expluat turba philosophorum,
Sicut laus gloria aristo qui sit budo

Quaerit liber pudenti triū v̄bōꝝ

Onus ut aut p̄fus corpus aeris
 & volatile in quibus tribus verbis
 comprehendunt tota quinq̄sticac opa
 & addit. Et sunt haec tria verba
 virtus & causa apta & data non virius non
 in p̄fis non dividitur auris & paupibus
 de gentibus non in fidibus sed fidelibus deo
 tinctibus a primo horo usq; ad ultimum sp̄us
 ergo iste uertitur & corpus erit hoc corpus
 philosophicad & corpus i sp̄u & i aqua & hoc cor-
 pus erit aeris in distillacione aque & iterum
 aqua q̄c est corpus aeris ueritatis. O subtile cor-
 pus quod fugit. p̄ publicato & erit corpus vo-
 latile cu publicatum & hoc sit & uaca insinua-
 tate in huiditate in caliditate & ploritate & hoc
 sit uirtute dei tu temporeto ignis & moderationis
 terminus ignis. De hoc audi p̄fus dicitur. Vide
 cardus in curva p̄fus sic aut nisi cuius p̄sa
 corpora habent corpora carpeatur dividantur
 quod usq; sunt corpora & corpora s̄t transmissio
 potest illas tenuisse & tulgeat extirpare
 que in naturali uelutre occulte esse ysmindri
 us in corde dicit nisi corpora in corpora fa-
 catis & in aqua mortalis uil agitis. Et idem
 optet nos corpus dividere donec spiritus eius
 tulgeret ex trahatis horum p̄fis dicta in
 corporis uido dico q̄ ystus animus sive sp̄us
 de corpore extracto est corporis liquefactio
 & eius in primis quas materias reducio vi-
 deatur ut augmentum in corpore liquefactio educat
 p̄fus huius hunc arte artis diffinias & corporis
 liquefactio & anime & corporis sepace eo
 q̄ es scit homo habet corpus & animas

z deponit venum & remiscat calore niale usq;
ad epax Et nuptio pente c & s. Et seres vnde
hoc iugurvalde in modica quantitate & adhi-
cuerit aqua aut tollit excedens genitum
ita q corva & coqua inuenientia facit Et ideo
ignis vno & Elixu-tore deterrit & aliud im-
tabile q si aqua rectificatur sup terram & qual-
vire calida terra & ultro dissoluunt aqua q
& dissolabili p filos & postea congelet utapi-
cund aqua p alienib[us] habetis sole de terra
qui sal & fons fluens rectificatur in vno & aqua
de rectificatae fixat omnis spissit s. si ignis dis-
soluit in aqua ante hoc vobis tunc sit & for-
bo q q siq; sup ignis leviter stat dissoluunt
& ad dissoluta fixant & dant p & q &
statu sio vno corp[us] q qgetato ad aliqutu[m]
so ruribus sit ex parte rubri Q[ui] s[ic] ad qualita-
te hanc ut auferat remissio sit elixu sup
h[ab]itur vna plus sup 1000 Et ideo qdpli-
to peritiae & & c. rotando q h[ab]itum &
littere & qda h[ab]ita quis q s[ic] t[em]p[or]e inueni-
tibus quod habet t[em]p[or]e paup[er]e quod dimittit &
& vniuersit[er] & ciceta & in ille t[em]p[or]e in mediaz q
virtus occultat nec antiqui veluerit de ea aliud
ascendit q ipso uane velut et ad occultare
h[ab]et h[ab]ita dat amore discouit de fructibus au-
diad & sentit & in placito invenit et q
plus & si sap[er]t magnitudo rectitudine fuit ex ea
h[ab]ita o[ste]r fecit in uoluntate & i pannolico albo de-
re & h[ab]ebat & de felis in magnitudine et regis q
Et si accusat de cunctis t[em]p[or]is super h[ab]et no[n] no-
culit & accusato de h[ab]et & h[ab]ita fugat maliq[ue]
nos spissis & horis Et in i puto pete & ten-
et h[ab]it uisit de ea quid ponunt sed vnde in
aqua vnde cu[m] p[ro]p[ter]e h[ab]it & aqua dico ro p[ro]p[ter]e
dissolubilis & statu qd alterat ad se h[ab]it utitur
& fit qd atilla valde de qua accipit ad uno
quod uane quid est aucti[us] p[ro]p[ter]e accipit
& ueritatis p[ro]p[ter]e h[ab]it sufficit ad omnes cognitum
Et p[ro]p[ter]o qd p[ro]p[ter]o penitentia de t[em]p[or]e

Incipit Expositio Sancti Thos sup Eunam phor

Tertiate meditabitur - guttui - uero et labia
 nica de testabuntur ipsu sapientiae vice
 quae et pheus cum dicitur - qd ille uac sa
 pientis dicitur - qui res duce gubernat ea
 prentis regitur - scilicet ordinare. Omnes autem ordina
 tors ad finem generationis et ordinis regu
 lari ex fine sumi posse est tunc cum uerba
 res ad hunc opac disponuntur - cum ad hunc finem
 concordans ordinaria - Romae autem supplianter sa
 pientis illi soli servandii - cuius consideratio ualuer
 ita fine viuendi qui et uiuibilitas perinde auctoritate
 pheus sapientis et cas altissimas considerare sibi
 aut illius uiuibilitatis ut qui in tendit et aper
 auctore uel uocere ipsius pheus aut auctor - uel
 motor - viuendi et in etate hoc aut viuendi et
 eius consideracione et ueritas. Quidem optime ueritate
 et illius finem totius viuendi et aera cuius con
 sideracione principali sapientiae in secessione pheus
 pheus debet scientiam et ueritatem non aequaliter
 ueritatis formis ueritatis qd ergo omnis uerita
 tis scilicet illius sec que patet ad prius principium
 cendi omnibus. Unde et sua ueritas qd omnis ve
 ritatis principium. Sic enim et disponere res in uer
 itate scilicet qd eiusdem aut et in modis consideracionis
 pheus qui et aliud refutare operatur ergo tamen ex
 eius funde scilicet sapientis et ueritatis pheus dep
 ius pheus meditari et aliis dissimiliter ita et ipso
 falsitate contraria in pugnare. Conscientia
 igitur exire sapientem duplum sapientis efficiuntur uis
 positorum de iuratu - videlicet ueritatem diuinam
 que auctoritatem iustitiae et ueritas iudicata eloquuntur
 quod tangit tu dicit. Scilicet meditabitur
 gutturi meo. Et hinc cura coi ueritatem
 in pugnac et subuertetur et labia mea

Sextus

98

Fadis atq; pūcipiū & Quia hcc & tunc
ridis in hac arte pūcne ob pūciādū ut
spūc sp̄cut² omnino asus supflutatib;
et corpa p̄parat² plenissime atq; p̄fasse
absq; diuinac opaciorum

Explicit Sanctus Thomas de aquo sup
librū Turbe phisic de arte diuina 20

Sequitur Concordia philosophorum

Ctidio namque florenti philosophico quod
est philosophic parte secretas scilicet sacra
famoram in dicta glorijs in sapientibus
occulta sed prudentibus manifestaz p quā oīs
gradus celestis ubi habita fuerit & iusta
deo altissimo sive penuria famulatu - reges
& principes dominatur & ad ipsorum suos colla
subiungantur & servantes & pauperes & iuxopes
in suis necessitatibus suscitantur - succidi per
monis eloquio nec penitus occulto nec pe-
tus manifesto nō trahit sub emendatione vel figura
s' potius sub plana seruositate scire tamen
q' ipsius pacte prudentes nō attendat mēdo
cibus autē p̄fundissimū erit fatuus autē
utroq' misericorditer - excludit ne in probus
tanquam probus ēa ecclesia sacra usurpet
in digne scip̄ eaz quodammodo in suis pac-
& malicijs cōducendo p̄mōc tui fili carissime
in hoc p̄mō libello ipsā tradendo p̄ponit
clarissimū artificē rōcō huius scīcē oportet cōspub
tilissimi in genijs & natūrā metallorū & coruri
gratias in summitates & in p̄fūs ī p̄mō mi-
seris scīcē & cognoscē autē quā p̄uerat ad
hanc autē q' in tribus medianis ordinibus
vel lapidis volucris ēē p̄fūs q'z q'z oīus
medicame triuq' ordinū sunt p̄p'z q'z nulla
eas tollit deuotus excepto via sola que
de tertio ordine & diabu - via & ucaſz omni
no trahit quā sola tollit de coniunctarū lapidis
magis & pretiosus & philosophicus p̄u me
dicina p̄mō & p̄ttiosa ap̄philosopho appellat

Incipit liber octo Capitulorum

Inibun autem istum diuidam in octo
capitula vel partes in p' mo Capitulo
dicaz de chairo & eius natu necnon
de sulphure quod in se continet. In secundo capitu-
lo dicam de natu corporis perfectus & eorū sul-
phurē. In 3º vero dicā corporis & spissi & lapi-
dis soluōe inspissā materiā. In quarto capitu-
lo dicaz de extractione aque de terra aquae
vero capitulo dicaz de reductione aque p' tanta
fusione. In sexto capitulo dicā de modo subtili-
tatis terre. In septimo vero dicaz de fusione
& lapidis multiplicacione. In octavo vero de
modo proracendi medianas & tunc sedi quod
libet metallum. **D**equitur de aliis etenim
natūa vel nō de sulphurē qd. in se continet.

Alegentū viii est frigidū & humidū & deq-
uicauit ēū eo omnes mineras & ipsius
est aer et ignis fugitiū. Et qd. in igne
aliquatulū steterit faciet mira opera &
alta & ipsius solū est spissus viulus & in
mūdo nō est simile quale ipsū est qd. possit
operari qualia apud operari. Et ipsius
est qd. intrat quod labet corpus penetrat.
Eniat & extollat ipsū & formetū corporis
quibus ad miscetū. Et tunc erit totū choru-
ad ruborem & albedinem ipsū ē aqua per-
fumis aqua vīte lac leginis fons alime-
de quo bibes nō moriar. **T**u viii fecit
habet quoq; opera tu mortuū fucit
habet alia opa magis inclita & a-

uel quāta eo cōdit omnes solez & luna natūa
seu in omnibus p̄petatibus taz medicinalib⁹
qua alijs Et cōde nō sit h̄c p̄dictio supra-
m̄cūm̄ Eo h̄c ḡo patet q̄ u'q nosc̄ - es
vere se ipsius mortificat⁹ & se ipsi guāus
& vniuersitatis s̄it autē h̄c p̄dictio in ariphbu
eo tanto ante matūm̄ fuga Quidc̄s autem
p̄bāe & ex p̄curi ad medicinā facti s̄ic⁹ sup̄
quāta p̄ordētā tāde potest p̄ modū p̄dictio
potest autē si uoluī p̄ solūcōne & q̄gclac̄s
ut ē dictio ipsar̄ medicinās sic subtiliāe q̄
sup̄ ~~etiam~~ amittat. Vnde milia p̄tes cādūt
& ipsos q̄nt̄t hanc autē cātitatē p̄ou-
derū in p̄dictioe & subtilitate medicināe
relinquim̄ in dāgaciō tue & in dūsticē
magistrat⁹ Iu sup̄ & ad hoc p̄ istā facere
vidū malleabile & figē lapides p̄ueros
Quātūm̄ p̄ ea que dūm̄ in hoc cāp̄itulo
nō in cēdūm̄ te fili cōcludere i modo &
in formāst p̄ordēb⁹ p̄dictioe quādo alit⁹
q̄ posse ea facē p̄ alia p̄ordēa p̄ut̄ posuit
avirtus medicināe & natūrae nūc autē h̄c
medicinā ab h̄uāis assūpta cōp̄ib⁹ ea in fā-
tate cērtruat⁹ & a laugwōib⁹ piugat p̄ue
fōmet⁹ id mūt̄ p̄e a sup̄uerētib⁹ piugat
vridca⁹ & deſcendit. Et cōſodiat nō d̄c⁹ &

Ex pliat concordāta philosophorū
Finita Sabato ante letāe dūm̄ M̄att̄ xxvij

Quaerit liber Octo Capitulorum

Ilibrium autem istum diuidam in octo

Mcapitula vel partes in p' mo Capitulo
dicaz de ch'aino & eius natu' necnon
de sulphure quod in se continet. In secundo capitulo
lo dicam de natu' corpori p'fectiori & cor' p'li-
phue. In 3o vero dicam corporis & spissi & lapi-
dis solu'co' inspissa materia. In Quarto capitulo
lo dicaz de extractione aque de terra affluente
vero capitulo dicaz de reductione aque sup' terram
suam. In Sexto capitulo dicam de modo sublima-
tionis terrae. In septimo vero dicaz de fusione
& lapidis multiplicacione. In Octavo vero de
modo proracandi medianarum & tunc si quod
libet metallum.

De sequitur De ab' re'

Natura uero de sulphure quod in se continet

Affigentur viuu' est frigido & humidu' & deq'
attingit cu' eo omnes mineras & ipsius
est aeris ignis fugitiu' est q' in igne
aliquatu' stetere faciet mira opera &
alta & ipsius solu' est spiss viuis & in
modo non est simile quale ipsu' est q' possit
operari qualia appu' operari. Et ipsius
est q' intrat quodlibet corpus penetrat
leuat & exaltat ipsu' e' formetu' corporis
quibus ad miscetum. Et tunc erit totu' efflu-
hemis aqua uite sicut lignis fons aliud.
De quo bibes non moriar. Tunc viuu' fuerit
habet quoq' opera tu' mortu'u' fuerit
habet alia opera magis meliora &c.

in ultimo sublimacionis modo puenat
ultima volatile pnuant fixum & fixo
solutu ad hoc ad fixum esse modus figura
tus - donec iugis aspiratae questas deinde
vco fixo capite cuius non fixa pte resulta
pnuos & solutis & sublimacionis volatile
facias & volatile fixum & fixo soluto &
it is volatile fixum quoque flat & ast
in complemto sumifico & solifico arta
& hoc quidez modo operatur alchamia
pittacofsum pyp dñe mundi pittacum pfer
det nobis dcs gloriose qui arant ad
eximilio & in hoc terminatu liber octa
pittulorum &

Expluat autor octo Capituloium

Commentarij tabulae
Hermes trismegisti epi Xapu

Verba secretorum Hermes
trismegisti q[ui] scripta erant
in tabulae Hermagis
inter manus eius invenita
in obscuris antro, in qua
hunc alium corpus ejus
repperimus fuit.

Iu apit liber margin ad Alberti Ortulanii ^{reci} ^{XVI}

Anus honor virtutis et gloria tibi sit deus
pater omnipotens tu dilecto filio tuo domino
nostro ihu christo spiritu sancto parvulus
trinitas sancta qui es solus deus verus et unius
homo perfectus gratias tibi agimus qui cum ad thesaurum
qui mundi pervenisse timui ne suis delectatio
nibus suffocaret me aliudque tua supradictum ^{mo a lui}
preciosissimum tua sanctissima gratia custodiret ^{dilectionis}
me et quia in finitos video in hac arte decap
tos quia in directam non in gradum penitentia
placat tibi domine deus ut desercia qua tu
michi tradidisti scilicet ego ortulanus alberti
martini sed nicipatus jacobina pelle involuti
monstrum phisicorum dignus sum vocari discipuli
innotus dilectione et caritate mei dominelli
declaratione certissima primus enim patris
pharao hermitae qui seruo fuit quod subtiliter ocul
atus ex certis vero operis infatigati in cordum
digitorum ex positione verissimamente deca
rare nihil enim potest occultatio phisicorum in suis
sermonibus ubi doctrina sancti patritus opere
dicit ergo phisicus veru sine medacio certum
verissimum quod superius est sicut quod est
inferius et quod est inferius est sicut quod est
superius ad procedendam miracula ieiuniis et
iternos ab uno sunt meditatioe unius et
sicut habeat sicut id omnes ab hac re una ^{et cap}
taceat ^{et cap}
est solus mater uerisima portans quod vetus
in uerar suorum mutuorum eius est terra plater-

specieis valde apta ut suit salos altiameta alia
et quedaz aqua aliud et vegetabilium qd quidam
aqua sit ex istis que dicitur soluit copia
ut aures et argenti. Et hinc p^r hcc aqua auri
vel argenti decet commiscari ad lapide phiso
sophico et luna prima bene purificato libom
co trauicire et hinc fortius fessulatur opus
in uno die plusquam in alio turbes mesibuo
ste fit aqua ex aqua auri que in geniti facta
oleum ex arsenico sublimato Itaq fit aqua
ex vegetabilibus que dicitur tollit quibus
et adiunctione sulphuri et remanecit album
et in quibusibile est p^r suit adeo arcta ma
bilia ad compositionem suui lapidis unde
plures vires suit ad viu^m in teutio vel ad
vivu^m suit et hoc sufficunt de lapide phiso
componendo. Et ^{et} m^e flosca s^pct. in doct^o

Ephrat Magne Walbertus Ortulani

156

Non sit quidem liber a bremato
Rosarius apparet ut etiam thesauru-
sorum philosophorum ac omni scartorum in alio
nunc scartum de versuina ac rectissima
compositioe naturalis phisic que omne
diminutio reducat ad perfectio felicitate vel
Eximissiu iste uacuus liber nominatur Rosarius
eo q ex libris pectorum ac omni scartorum circuiter
abremato est in quo deo teste nichil e occultu
uel deuiciu nichil q diminutu sed q est nec
tarum ad nosciri opere compleuertur. Inuidiu-
lant iste liber in theologia et practica et etiam
in diversa diuidetur capitula. Quisque quia
iusti est ut de naturali et sublimiori uerbi pro-
cessu non piget qui de conditio sublimiori
effectu tractare voluit. Tunc cum i suppleuertio
deate naturae et naturali calle philosophat pro-
cedit in terras cum ipsis studijs preciis securio
exspectet et atrauia rationis tunc in illo de-
clarare paratus est. Tullius negligat finalem
ac precipuam toans phisic medicinam ab editis
essode que hominem ornauit nobis dicitur he-
lecijs auxiliatu paupm et etiam corporis
et collum conseruat sanitatem. Qui cum in le-
gendis libris deses contineat in spandis urbibus
promptus esse non poterit liber sane namq libri
aperit et sanus seruione explicat quod in
vno libro erit diminutu in aliis libris erit
completu. Quo cum delectu potest manuus in
practica apparetur cum nunc in theologia remittit
Desudac. Qui etiam tunc procedit ad practicam
redit aquinus ad cenam regiorum quo uel ad quid
ponit rofari uel ob istum manu librum

oportet pmo ut convictus ea in similitudi
nem duorum corporum pfectorum quod in
quatuor fiet nisi sol & luna uno corpore in
ea pectorantur super ipsam. Euppe quia
aceruq; cum sit diuina concordia sic vnu
quoc; ac singularis quod amplectitur expla
nitib; si enim in initio cuius plumbi plo
bius erit si ad fano farum erit & pte cum
alios corporibus erit sibi simile ac eis. Q
autem coniugatu- cu istis duobus iudicis sit
clivus pfectum. Non est ergo operandum
nisi de hinc nobiliori iudicatu quia non
fuit res ex aliqua ratione nisi scandens
cuius natura. Quicquid ergo dicit in
natura q; in ipso non est fatigatio & pedio
laboris & temporis non comedas de filio
cuius mater incussum patitur quia
si comedetis leprosus christi & opus
tum frustabitur. De pignorari canere come
de & habebitis alicuius et argenti quantum
volueritis. Et ideo quicquid in natura q; in ipso
non est quoniam fatigabis alicuium tui ipse
num & nullum modo recipitur alicuium. Dicit
enim dominus phebus q; ille reprobis inde lu
cium si ita fecis sed facias diligenter de
pulchritudine & merituro & blauketo quoniam
Quoniam iesus alicius caput & rubrum pectes albi
oculi veri nigri & magisterium que res
si intelliges quid dicit intellige que dicit
quoniam omnia varia sunt variissima qua
ria iniquas aliquis phebus tradidit meliora

Expletat posamus minor tu suis ea
pitulis de quae vesicatione huius
Lapidis Iesu mil vno cymni - magis t

Manifestū ē cīgo operacionē Cap¹⁶⁵
 mediane imitari operacionē natūre
 ipsam q̄ mediaz ēsse veraz t̄ can
 dem habere naturaz eo q̄ ipsa me
 diana sola compota est ex natura Certe quippe
 est om̄em rem ēsse de ea uel de eo in quod
 rediuit hanc gelū cōuertitū. Daquaz ca
 lore mediantē claram ēss cīgo prius aqua
 fuisse qua gelū. Sic om̄is lapis noster i
 soluitur. ī argento viuu p̄magisteriu
 ergo prius ip̄se fuit argenteū viuu et modus
 autē cōuertitū ip̄sa daugenter viuu ēss
 uero nature ipsaz priuz n̄. dōm̄ Rabut
 naq̄ cōuertitū est clementa curalit
 rotare. Sunt autem clementa de aptitudine
 sua ad in vicem cōuersua et idē generatū
 et corrumputit. et ad in vice alteri virtutū
 cōuerte ergo clementa et quod que in isto
 uelies quia operacio noster non ēst nisi
 naturarum uentas et eorum clementorū
 calidi ad frigido et humidū ad secū ad mi
 rabilis conçpro denitanciū nō concur
 titur. sciam̄ in humidū et terra in
 acriū nisi prius fuerit frigidū et aqua
 Nec frigidū id ēt aqua cōuertitū
 et calidū id ēt in igneū nisi prius fuerit
 humidū et acriū. Nam transitus nō fit ab
 extremitate ad extremitate id ēt a terra ad
 ignem nisi p̄medium. Tēra p̄ se non
 ueritatu. in acriū et humidū nisi prius
 calidus ueritatu. in aquaz frigidus nisi
 prius ueritatu. in acriū et humidū et
 ignis uero et terra sunt clementa ex he
 ma acer vero q̄o iuxta igneū sicut

Et hoc aqua est susceptibilis nutriti in hominibus
 & in alijs & in hac aqua & maxime startum
 aqua cuius est que sit extremitas frumento et cibis
 oleo et in quibusdam arboreis frumenta & in persicis
 primum et in omnibus arboreis frumentis sucer-
 fi. Et pueri gravidos homines & aqua semine
 emi VIII proiectio matris uulnere absit
 ei & sit humor subtilis & manet septem diebus
 donec coaguletur. & omniis uerbis mulier
 ptenitenter eius & subtilitate primit ad
 tamquam & sit cardo in super ossa & sit os super
 pilos & encrustos & sile sit esse inde coagu-
 latum. In decima die & sit tamquam castus &
 inde rubescat in decima sexta die & sit color
 eius velut color carnis deinde iugabit in
 viii quadrangulari die distingui & habebit uerba
 plia pilis et in trigesima secunda die fruatur
 & durus homines ruit dicit libra uerbis testa-
 metu & inde Quadrangularis aspectus in co-
 dia & a quadrangulari die caput nutriti
 sagittis mestricati perirent eius ad uulnus
 primus autem in capite a sagittis et in duabus &
 fuis in diuatis & interdum paulatim & paulatim
 & vigorat. Et sato quod lapides phisios assilatur
 uentre hominis iacet & ventre ueris tribus me-
 tribus primis. Deinde alijs tribus secundis in
 fibris. Deinde famulat ab iugis tribus alijs
 lucibus totis & decoquuntur eis et per-
 finit. Et ad completi fuerint nonius me-
 ses ab seditur sagittis quo nutritur
 & agit ad petram mulieris & sit ibi sic cona
 Et sicut impletum eius aspectus postquam
 eius aberto ad hunc modum & hunc totum & aperte
 uero apparatio lapides phisios. Et praecepit se
 modum spaurauit lapides suos
 Expletat Rosarius editus paginis foliis
 apicetoribz pribissimis in ppteris artibus denoua
 villa domini anno 1500 xxvij Septembris foliis

Su Epit se autem Euuchianus vocatus

Hec omnia que sub subtilitate p̄ficiuntur
sunt videlicet in dictis ad veritatem re-
spondunt ut dicit p̄fici p̄p̄ficiū dñs
totius artis imitacionis in qua potest vide
quid p̄fici dicit. Etiamq; et res nobilis nulli me-
tallo et p̄ticipa nec artificiale ergo dignior et
excellenter. Ceteris prefatius p̄ficiū p̄dico fidet de cibis
ad usum ex p̄ficiā nō cessabat scilicet ergo lapide
diuersis i araz s; habente sc; suspicibilitate secundū
genus formam et facie sicut p̄batu p̄lapide
magister et lapide vegetabile sc; de loco
ad locum minorem i de minima extremitate vide
Conuide male oculorum p̄ficiū dicitur. Alii eius
minima est atque ex trahitur et in suspicibilitate
manus. Quod tu es eius minima et artificiale
et atque exigitur scilicet ex parte et in suspicibili-
tate manus sc; facie. Et alijs dicitur et esse
filium viuus dicit q; nascatur in te. Quod motes
sc; tamē et opera quod falso et sc; nascatur et quod
motes sc; ab eis pulphui passione de cordis
natūre ibi sub sonante ex quo volates iuvantur
tūc suavit. Unde omne volatile sicut corpora nō fixa
iuvantur suavit. Quod p̄ficiū dicit. Quicq; iugis
fructu ex p̄ficiis et rebus usq; iugis euancientibus
Constat p̄ficiū id est unius res sc; huius et fungi
aut calida et frigida. Id est p̄ficiū. Est iugis
lapis noscar huius et scilicet quanto ad iugis
Quicq; enim p̄ficiū quasi ut ferri. Sed causa
eufonie additū eo q; huius lapis quanto ad huius
eufonie. Et ad ille lapis apta. modū inveniū
et planetarū et ex trahitur de terra et guttulis
est ad quiclibz colorē sc; alba et rubra
et tenebris omnia climentia artificiale soluat
aqua clara aqua atria et acer aqua rubra

Dudorij

p̄facit emanae sp̄iū quācē ēnācē qui ē lapis
 occultus sp̄iū p̄ virtus lapis p̄ in sp̄ia r̄giūs
 in habitat & latet in illa p̄tā iquid in habitat
 & latet ut dictū ē ad huc nobis in visibiliō
 ut sūi p̄tabilitate n̄t appare nobis potest in
 p̄ius aḡpto corp̄e in aliquo elem̄to s̄ nobis in dī
 v̄p̄ibilit̄ apparet p̄iū strūnta v̄donca p̄iū p̄tacē
 quin elem̄tu quod ē d̄ aqua huc sp̄iū in dī
 iusta in dūstra faciū emanae ut sc̄it p̄ius
 dūmū in ope minicālū orat aut illud ve
 getabiliū tūcē d̄ aqua vegetabili p̄ de ve
 getabiliū chācē argēntū v̄mū de argēto v̄mū
 q̄ dīat lapis & nō lapis n̄ sp̄iū n̄ argēntis p̄is
 eo q̄ p̄it ab eo quatuor elem̄ta elīa partīcīpā
 nō stānd & separāt. Et illud argēntū v̄mū uel
 vegetabiliū ex elem̄ta q̄ dīctū in dī
 lūriū p̄ie fīab̄ q̄ p̄t in īcūr & sp̄iū īcūr sp̄iū
 quācē ēnācē ab eo & quīge ad elem̄ta īcūr
 quo dīat. Ut tūla q̄y lib̄o suo p̄iūa op̄a aō
 dīctū p̄iū & p̄iūa & redificatio aq̄ & sp̄iū
 ēnācē in p̄iū dīctū p̄iū dīctū dīctū
 ēnācē. Alterād̄ ego tūlāp̄ de ēnācē v̄mū
 dīmū d̄ op̄a d̄ sp̄iū p̄alē dīuidit aut dībūr
 p̄t dīobus modis bid̄ fīcē ēnācē ēnācē. Tūlāgo
 habueis aqua ex acē p̄t acīrē exīgūe & īgūe ex
 tena tūcē habet p̄lane arte dīspōc ēnācē p̄ibāz
 acīrē p̄dīcādōne & dīspōc p̄ibāz ēnācē
 p̄tūsūtātē & caliditātē soncē querant & quā
 dānt & nō dīcāpēnt n̄t dīmū d̄ & tūcē
 ad īgūe eis dīlās v̄tūts op̄atiōnēs s̄t aqua
 p̄tūgūe quod si p̄mīsācēs aqua solō dīcallib̄
 p̄tū ad īmōcē īgūe v̄bificabilē dorō q̄cātē
 s̄t īmō p̄alē p̄tū dīlās d̄t dītūgūo
 lapis dīlād̄ ip̄tā d̄qua p̄tēs & q̄lib̄ p̄iū
 p̄tū v̄mū nātās dēquē dīpōc ip̄tā equalit̄
 & p̄tūtōdib̄lē ita q̄ nō s̄t in co n̄cē dīmū
 n̄cē īp̄ugnācē & tūlās p̄tūtō dītō q̄cātē
 Et sic est fīmō tūlā ēnācē. 22

In Epit se autor. Oigenes Ad kege habet

Premio quidem que et qualis sit hauique pum
capitalis substantia et materia utrum multe di-
plures sint aut ex uno conficitur tenui. Orige-
nies respondit quibus enim res sunt prima effigie
monstratu - multorum testimoniorum tempore
Ced autem antiquorum testimonia tibi ad prius
educa huc quod nos de eius principali substantia
atque natura sepe probavimus ex plurimo. Si autem
ca qd duxo et testimonia antiquorum recte in
specieis bene et apte continuos nos amicos
in uno quicunque. Et omnia que diuinis uerbi pro-
fari. Huius autem in terra prima et principali sit
et una et cuncte et cum viuunt per nos aliquis pluri addit
uel minuit. Ecce habebitur quid in terrae gase
hunc vero antiquorum testimonia educatur ut omnes
in uno quicunque uideantur - seu iudicium. Nam
per eos uero res et plurimis cum aqbus sua stirpiae dicuntur.

Hoc autem magisterium ex sola sua ratione
excedit et postmodum in plurimis res ex
expeditum - et iterum ad viuum revertitur et ab uoce
dicta accepit. Ut scilicet quocumque plurimis sunt omnia
terras - per uirtutem sollicitus calor frigoribus hinc
ditas et siccitas que ex uino fonte procedunt
et eis quedam ex eis quicunque et eis hinc quicunque
quedam quasi radiis sunt sicut aqua et ignis quicunque
venerabili ex eis sunt quicunque portata ut terrae et acri. Item
Iheronimus ait ad maria nostram inquit aqua
super nostra terram fusam habet superuicem in alto
debet inde manere quod cum magis lucida et pura
natura et de grossius aque terra conturbatur.
Hermes autem terram inquit nostra est eleemos
vix et de terra procedunt et ad terram revertuntur
Gouyse quod dicitur que de terra procedunt ad
terrare revertuntur. Hermes itum autem omnia eo

aut acerbo & hoc suum tenet & coquunt et a =
sua de coccoe detrahunt extractum & relunt
quod iuxta opinionem facere coquunt ut
conservi magis confitetur & non desperet
et quod adiuuare possit. Sato qd tanta et la-
pides & suad huiusmodi ad hoc sunt d'utrum
& malis exptis habentur que id dupi tre-
fione ita d' intellige & d' collecta tue quae da-
nacire & iuxta suu' ordinat illa disponere
& v' coris dispensacionis frequet scide n' d' sua
quaq' nimica & multas gau' n' d' eius fr-
quent sicut in via noctis tibi op' d' d' u'ne

Expiat Origenus Ad p'ge habet

M. A.
S. L.
a. u.
P. C.
d. u.

21

In Epit libellus cōposito p dāū t̄ h̄dāz

A mplexionib[us] h[ab]it[us] quatuor ele-
mentis & qualitatibus corū etumisti-
cū. Sicut calido si q[uod]e s[er]uum
fasciat tunc materialit primo,
& p[ri]ncipalit est extensio & acie. Secundalit
autē ex aqua & ignie effectuē. Tertio cū
iunctus in terra in partis dissoluit & iact
facit p[ar]tes terrae in p[ar]tes acetas unde
tertio in acie symbolum paratum - ab ignie
qui in uscē tunc nō in aliis vaporeb[us]
eleuat ab ipso tergits substantialiando etia
refaciendo ipsas in acetas p[ar]tes natūre calidius
& humidius. Unde & ipsa mobilis est & veloci-
met p[ro]cedit ut delectat p[er] suam humiditatem
aceras, quia ad vapores congregatur successim
per fugitatem terrae & humiditatem aquae,
irpotuit & quasi in humiditate uscosam
Sed dubium videtur ad h[oc] r[es] sit minima pe-
nitentiā coartata quonodo fit. Quicida dicitur
fit liquida & p[er] se visibilis ex animo est cū
supras humiditas acera & aqua primis
modo humiditas peccata p[er]petua - in aere
caliditate ut patet in aqua ardente
& sic haec peccata autē humiditate non que-
ritur quic p[er]petua naturali in habita-
tibus cū symbolum facias & transitus
corū p[er] se ipsa. Et dicitur p[er] se de qua
cīc & corruptio[n]e alia. Et humiditas
aquosa que & accidentalis que aratam
& viscerem terrae posse & spido quam
vapit in se r[es] per patim suorum
vintate cui humiditati gradat p[ec]cata
p[er] se visibilis. Et ergo ipsa r[es] natura
terram p[er]spicua symbolum voleat

credidit in confundetur in ardentibus ita
et lapis quem reprobauit edificatus hic
factus est ut caput anguli et lapis esse
ponens et petra standat his qui offendunt
ut vobis uero ardentibus hominum iria
Zeterna scindens ut virtutes am-
acius eius qui nos uocauit detinendo
ad inabile leue sumq dñe

Euphylact fluctus Thos de aquino

Quaerit Speculum Progeni p̄fri se dicit

Multa p̄fri de se certa nostra copia
 sunt clivii - De quatuor spiritibus
 et multi de quatuor elementis se ego
 non possum dicere quia uerae quādūs sunt dūci p̄
 tenacē tāne ē una ductilitate quia in
 ter-simbolis habentib⁹ viuis ē tristis
 ex gracia p̄fri elegērunt capillarē quādūos
 aquicū quādūi ora gallinas p̄ laudē
 p̄fri et ab aliis dūci nō q̄ illi subla =
 p̄ides vere minēles nec in tāne opus
 aliquod ulcīmē in clivii - sed p̄nūt lapi
 des eorū grāca exempli quia p̄ cōsū mō
 strant natūras p̄tates spaciūes pōdū
 ad modū dō nūcēdi quatuor elementis
 nō q̄ aqua capillarē quādūos nō tāna
 eorū nec oleum eorū ex tractu p̄ distillationē
 nō adeps liquidū quod p̄ aliud ponit
 nō adeps p̄ p̄tūdūs dō nūcēdo in
 tāna scilicet fœ rūdūes et tēnes locū
 riguis ~~resta~~ q̄ ista elemēta ex tracta
 a capillis in orātu in clivii - materialit
 sed p̄ hos lapides eorū declarat qualit
 quatuor - elemēta minūlū debet p̄parari
 ad capilli distillantur p̄nūt ex aq̄
 et illa ē aqua p̄minūs sed aqua iuxta
 et aqua p̄femīs minūlis et materia
 uita olīuū euctablos et appellat hanc
 postea aqua ex tracta fuit a capillis
 irrigatū - riguis et sequit et oscū et hoc
 appellat acī et q̄ et acī p̄minūdūs
 fācti nost̄ ē oleum p̄missūdū et in q̄būp̄i
 bile quod coagula p̄scatis tene ex p̄q
 uēdūne aque minūlis quod appellat

unum et rubeare extenuis hoc ante reitam quo
 usq; fiunditur sic combustione ad caudas
 hoc agno vero seduc totius et oleo philosopho
 rihad ad noua aqua et rubea suo pluvialium
 Tunc dividere in tres pars et de prima pte
 imbibit spiritu tuo acerum qui tibi opus
 respiret et coque ut prius rcapicido aqua
 ut pdixi et in venis in fundo vnguentum
 abat tuu vnguentum rubeum tunc da pibraka
 terra de clivis et terrato et fac cadut
 sibi pidi. Si missatur coquendo ut sic
 et in venuis color vnguenti et in capo in dno
 et extenuis pulcherrimus. Tunc da pidi ut
 binum et terram ac tato pidi et coque
 diliget rcapicido reddit et hoc ita quo
 usq; fluit ad caudam part glaucum et
 unguis ad in dno aqua et secundum q
 materie tue furent parate et invenire pidi
 dae hinc et statim opus reitacione cadet
 sup dno muc pidi. Secundum sed ad canthi gaudia
 sup ora muc pidi. Secundum sed ad canthi gaudia
 hoc ultra si cemic apres sedec diligit
 utilitas nostra semper duxit et duxat
 festo et in libro utilitas secundum quito
 et ibi pueras ad hoc q spectab

Quipaula pectoribus Explicit scriptor regni

In apit autem briginta ubonum

Primum ubi

Necato q̄ distillatio huius lapidis fit subtilis
ut cum maturus fuerit ponatur i cesta
anciē quiete & des subtilis leue igne
donec eius aquaz austas & rorollatur
Denude os cucurbita i aqua distillatio perad
datur aliquantibus d' receptaculo ut quanto
acuis aer & ignis se sup effundat in dis
tillacio ut exinde aer capiat & dum illa
tun-de augusta ignem quousq; ignis
& aer distilletur & omnis distilla deficiat
Tunc reperit os ad aqua pura extolle quod
cucurbita remapte subtiliter tenuit & reponit
ad finum & ex oido culis dedi tibi datus in p
uo uero quia cucurbita sepe error huius
pter falsitate itineris & perecessus deinde
debet deinde ponit puraz aquaz & distilla
spat & rapit de illa distillatio ad hinc
ncl. carassay & suo vase & hec est eius pa
rato subtiler ut eadem sit cucurbita sup aliis
cucurbita & in fundo sit Augusta s; ut coad
victu- ibi carassay & impletatur & regidatur
fauatur & de super sit leuis asperio &
disligatur obglutinatio d' distillatio hinc
cucurbita diffine & recta hac p vicio boc

3°

Quatuor

Tertium ubi q̄ in regione huius aquarum
namus quod iam quarto quingentis
Quartum ubi s; deinde aqua d' pstat
opone sepatim & in regendo iungit & igne
huiusmodi fuditas sepatim unum ab alio que
ad scigere gata sunt tota sedes in rego
do iungit hoc enim e' i cetero iter ut prius
cucurbita subtilis quia ponit virgas
mirti. **S**ed aliud & valens & sup cucurbita

6

Dic partis eiusdem sup 3 p[ro]p[ter]e m[od]estus et cetero
p[ro]p[ter]e. cum quo in dico si p[ro]p[ter]e multe remaneant
q[ui]d q[ui] est q[ui]d i[st]i in fiducia nostra est hic
et similes illius q[ui] nult plausib[us] p[ro]p[ter]e i[st]i dicitur

Cephat p[er] h[ab]it[us] et auctor triginta uerbor[um]
In secula seculorum amen. Silvestris finit.

Sequitur uerbi Iustitiae via
Ep[ist]ola ac cor[por]is uerbi ut huasatu
Tenui. Sicut ille corporis Ep[ist]ola omnis
ut p[ro]p[ter]e igne p[ro]p[ter]e omnis p[ro]p[ter]e
Q[ui] fidei uerbi p[ro]p[ter]e figura uerbi
Acta q[ui] p[ro]p[ter]e p[ro]p[ter]e p[ro]p[ter]e
Iustitiae p[ro]p[ter]e fabiūt in istis Ep[ist]ola p[ro]p[ter]e
Actio p[ro]p[ter]e p[ro]p[ter]e p[ro]p[ter]e quodlibet ut p[ro]p[ter]e
Sicut uerbi p[ro]p[ter]e uerbi ut p[ro]p[ter]e
Actio p[ro]p[ter]e p[ro]p[ter]e ut p[ro]p[ter]e
Ep[ist]ola et auctoritas ut p[ro]p[ter]e
Cic uerbi p[ro]p[ter]e corrigitur q[ui]

Sequitur uerbi sup 3 p[ro]p[ter]e

Ecce p[ro]p[ter]e iustitiae delitacione fiat
Audienda uita nimis p[ro]p[ter]e sicut ab aliis
Quocunq[ue] p[ro]p[ter]e ita datus i[st]e conquisit.
Tunc d[omi]n[u]s in parte sui uincit p[ro]p[ter]e m[od]estus

Expositus libellus **F**adicularius dictus **xxv**

Unus se e pugnilio filius autem pro
genim ex pluie in teudo dico quoniam
quid est pluia huius dimittit te. Huc
intra militares pugnas teneat ad suum
metaplagitatis pugnacem nisi quod apparet
tunc et si sufficit venientibus - quia caduc
erit pugna pluia uicem boni facit pugna aq[ua]
commodorum et regis uicem fieri uita. **P**ro
pugna fratrum - quia si ex fratibus ierbis q[ui]
untur et accidit etiam uicem pugnare
fratrum - uasculis et fere et illis viuis tenui
habet utrum quo erit et opatus - et opatus
is et pugna ierbis non pugnatur nisi tam pugnare
fiunt sonantes. **T**ertius uicem pugnare
accidit fugient et quibus aqua pugnare
intendit et scilicet ex exercitu et pugnat
tamen ex calore et fratre omnia esse et tamen
virtus exercitus et exercitus tunc illud quod est
exercitus pugnare manifesto pugnatur
tamen et corpus habens in se fugit ab igne
et aurum ut oleum et ex exercitu. **C**o. de pug
nante quadrato pulchra aut omnia com
pletata. **N**ota de aliis scilicet et oleo et
oleo alio et pugna et illa pugna tunc est
ut aliud quod est manifesto frigido
et frigido et sumus coniuncti. **S**ed opus est
quod **F**rigidum et frigidum recipiat cali
sus et pugna quod est de exercito et exercitu
substantia et illud non sicut ipse illa uale
t corpus et corporis ibi pugna de exercitu
Tunc pugna ab invadere. **S**ed opus est alio
et tribus me dat omnia multitas a corpore

ex fusione per metallum perfecta. Et autem coagula
 coagulatio liquoris in solidam massam
 per suaditatem priuatae reditio causa su
 tenetioris est quam a augmenti vii dicitur
 Et nota quod coagulatio perficitur subiecto habet
 causam ubi funde-matia et habet perfun
 dendum. Datur ut Deus ipsa palmae et foliae
 per viuus ergo quod est latere ab aliis et de aliis
 et per superficem dicitur super 1/2 eorum est
 illas causas et ceteras fugias ab eo
 scilicet et ruficole et hinc tunc coagulatio
 facta conservata causa perfracta paci
 osa regia et ea terra cuius est que tulgit
 leonum et duxit augustinum et

Expletus Radicarius perius sic dictus est
 Sit laus et gloria Christi filii per illestitum

Quod si punitur - unus remittat Crux loquimus

Fili doctrinam tuam, tibi prius nunc si uia
estimis et regalium tunc inter nos fuit pars.
Gauis autem quod est obliuio donum est uias
vividae dicitur sapientia dicitur iustitia
primaria ab eo quod dicitur sapientia qd uita
latus utrūcunq; caput non quodq; sapientia
Sic fallit - sed nos a deo prestatimur multos
qui potius - uictos uirtute dei sapientia
et in eis aptatum - a pluribus hys quodq; dicitur
nos enim accipitit. Sit tali nunc sapientia
tacens ope caput cura. Si tamen nos qd uita
et sapientia dicitur qd uita tibi a vita
latus utrūcunq; quod qd uita sapientia ueritas
faciat. Propterea tamen nos qd uita
naturae suis lepros quodq; uita
est adiutoria in pietate illa sapientia
Nam tu pietatis doles et hys ipsius de amare
sic uerbo soldat et nuptus ad ipsam fidem
sapientia uerbo aliter pietatis qd uita pietatis
hunc est qd uita coniunctio fratrum
Si uita re leonis que sit uerbo uerbo amans
que dicitur calcatur - talis a deo dicitur ad amant
et dicitur sapientia - hoc uerbo est in uerbo nuptiis
Gauis tegit uerba sua uerbo pietatis aquila
uina que augit. Et si finitur - buula finitur
Et cum sit pietatis uero pietatis hoc uerbo amans
Sic uita aptatum - pietatis pietatis inquit
Et uerbo pietatum - pietatis utrumq; sapientia
hanc que uerbo uerbo hanc que qd pietatis
Et uerbo ex actu dicitur pietatis pietatis qd pietatis
Imperio conuersus pietatis ant pietatis
Igitur pietatis uerbo pietatis uerbo
Intrauit tunc figura sua corpora nuptiis allegata

Singit q̄ posat flammæ formæ depositat
 Iras sunt rapides magis vix dexteriores
 Virtutes quid est modus nosce debet
 Et sua magna mole et pūs in citi plos
 Quibus excepit flammæ formæ mœta
 Et mœles male pultur oritur lapides
 Et plos nescit reor in ardebat oritur
 Filius ex te autem verbis et quod quod
 Ex rapib⁹ vir primum tunc latet⁹ nō vobis
 Ex lib⁹ rōt⁹ nōm⁹ gestare suorum
 Huiusmodi quis vales aut plos alios
 Tunc magis rapis q̄ne q̄lone fit agus
 Di⁹ p̄cōpuit aperte agit q̄ repugnat
 Mores astadi p̄bi p̄vulatu⁹ et famulandi
 Qualid⁹ vīs vīd⁹ p̄nt⁹ et pāca bīna
 Quis et agunt vīna p̄c̄ sit vīda⁹ bīna
 Oportet dī vīna latitac p̄tēt⁹ quod vīna
 Quis et sit vīna q̄dīm⁹ dī teneat vīna
 Paudēt⁹ occulte quod habet⁹ et reliquā vīdēt⁹
 Ite q̄plētū p̄b⁹ bīnū h̄y⁹ cap̄ctū

Expliāt acta vocata Ecclisioquium
 quod uocat p̄p lūmā et solēt⁹

In uartu uartis amicālā vitiōlīq̄
 Una puniat⁹ dupli⁹ salar capiātū
 One⁹ sublūtū - vīm q̄ efficiātū
 Cūt⁹ heuc cōtētis poso acēt⁹ p̄tēfact⁹
 One⁹ solitu⁹ bene faciūt rubri⁹ q̄
 Singit p̄m⁹ faciūt reuō et corp⁹ trūgēt⁹
 Et eī vīa uīa solis mediate thutia

33

Silu in telligentia

Dominus domini domine fili caessime si.
ab proprie domini qui super aquas re-
tulit. In celo et terra creando ut le-
gitur. **O**mnis et uide iste quod via ex ad
gata sunt sic aqua deus dixit cum
dixit et precepit donec parte ueritatis
et illaz vocant tria talia aqua non con-
uersar. constituit praeceps uirginea
silu. Et hoc que quid terra post iudea
fuerit factum nisi aqua per pluviam de
nu-pu huc teu. Hoc manifestat
naturali condicione et hoc porto meo dela-
pide omni pectoribz et scutis et qui est lapis
recte triplicia de cibis lapidis diuinae
lapidis et curaciois ab omni penuria et la-
pis curaciois ab omni lagibz et coquacis
omne partem et dixit misericordia deo
datum suu. Circa et uite sublimioris
dilectum uictus debes. In ipi tibi a lepro-
ueste fit omnius triplici uite et est
Tunc pectos. O corpus deus et pugnare
corde mortuus quod aua carceris tenu-
sisti. Si vis filii quis sit corpus ve-
nificium. inde sibi aliq; sua et stab vi-
uet. Entra hoc uage non tristis deo
uita tua quod nunc absens ipi dixit
michi de tuo lapide meo datus matri
de tribus videlicet de corpore tua et spiritu
filii remane uelame die regnante
et cognoscere uultate dico tibi unus lapis
sue uita res tuu qz corpus et mater
et sua redactus et videlicet et aqua pura
et est et pura prima uita qz pura mater
corporis et aqua uictus qz est datus
vita res tu corporis pura et qz uniu-
ers partes minimas datus uniu-

ria missoris Et si habebis multum cur di-
uide optes unde pro urbibus coparia al-
tera autem habebit ut populi vno dicitur ac
cedens et de celo in terram de te de dy Et
terras fac lapide summae volubile
celio ascendens et lapide raro terram
descendens Et sum solubilis in acto distilla-
te puro et calido quoniam tunc sanguis omne
corporis i poterit et lumen quod vel inclusum reparari
possit et per habebis totas artes ad intro-
vis dei omni potestis et

Sopliat auctor qui dicitur lilius subtilis
Lugdunae et dicitur flos istius

VEGE